

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suauis Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt XV. Colloquia inter Caesarem & Legatum super capitibus recensitis;
& ipsorum concordia, exceptis tribus, de quibus postea per litteras ipsi
conuenêre: & Moroni reditus ad Concilium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11718

1563.

vbi succederet, hoc ipsum maiorem prolixitatis necessitatem allaturum, adeoque eò minus liberum sibi futurum fuisse ipsius aduentum, quando ad tuendam præsentiam suam Germaniam adigebatur. Grates à se agi Pontifici ob ea quæ benignè offerebat, sed illo pergere modico sumptu, & infrequenti comitatu, videri sibi dissentaneum Cæsareæ dignitati: quin opus esse, in huiusmodi euentu secum adducere præcipuos Germaniæ Præsules; quod id temporis magno fuisset incommodo illorum Ecclesijs: præterquam quòd difficulter eos à se inductum iri ad Synodum extra Germaniam. Pollereri se quidem Pontifici, vbi primùm sibi liceret, victo quouis dispendio, iturum se ad hoc illi obsequium exhibendum, vt nimirum ab ipso coronam acciperet.

Ad hæc Legatus conqueuit, siue abiectâ spe Cæsaris permouendi, siue satis habens, ne is vltra calcaribus vteretur ad Pontificem stimulandum; cum longè maior insit homini sollicitudo mali vitandi, quàm cupiditas noui boni consequendi, adeoque maximæ habeantur inter voluptates tum corporis, tum animi corpore obuoluti, illæ quæ reipsa medicinæ sunt.

C A P V T X V.

Colloquia inter Cæsarem & Legatum super capitibus recensitis & ipsorum concordia, exceptis tribus, de quibus postea per litteras ipsi conuenere: & Moroni reditus ad Concilium.

EA quæ memorauimus, multis vtrimque iteratis responsionibus argumenta præbuere: quæ responsiones cum iisdem magna ex parte alijs atque alijs vocibus repeterent, plus molestiæ quàm notitiæ lectoribus essent allaturæ. Sed quoniam in mutuis scriptis plurimum superuacanei ponitur, plurimumque necessarij præteritur, quorum vtrumque non nisi in aperta colloquij luce discernitur, efficacissimi nimirum argumenti ad implicatissima negotia conficienda, cupijt Legatus per se coram agere cum Cæsare, absque Consiliariorum interuentu, qui ad studiosum solertemque animum ostentandum, nouas semper difficultates adnectebant aduersus id cuius gratiâ res tractantur, quod est concordia. Legatus aliâ tempestate gratosus admodum Ferdinando fuerat, plurimique ab eo habitus, apud quem annos plurimos Nuntium egerat Pauli III. interfuitque Comitijs celeberrimis, maximeque operosis, ad Religionis negotia coactis; postea verò semper in Aula Ro-

mana

mana singulare studium is præsetulerat tum vniuersè in Austria-
cam familiam, cui subiectus erat, tum peculiariter in ipsam Cæsarem,
eiusque negotia. Quare tametsi per hæc postrema tempora
nescio quis studisset illum in inuidiam apud eum Principem vo-
care, quasi ex ipsius consilijs emanaret suspicio & arctior agendi
modus Pontificis in Concilij rebus; numquam tamen in animo
miri Ferdinandi vetus beneuolentia extincta fuerat. Et huius ar-
gumentum prætulerat in responso Pontifici ^a reddito de nuntijs
duarum legationum, quæ Morono recens impositæ fuerant, ni-
mirum, apud ipsum Cæsarem, & Concilium, adhibitis singularis
lætitie formulis, Non potuisse destinari quempiam à Pontifice nec
sibi gratiorem ex veteri familiaritate, nec in maiori apud se pretio,
ex comperta sibi hominis sapientia, studioque Religionis; adeoque
ex huiusmodi electione aiebat polliceri sibi exoptatam afflictæ
Christianæ Reipublicæ reparationem. Noua postea Cæsar edidit
argumenta huius in Legatum amoris, cum primùm illum exce-
pit, mille passibus extra ^b urbem obuiam progressus.

1563.

^a 28. Martij
1563.

^b A Gta Pa-
lotti.

2 Haud difficulter deinde Moronus caliginem omnem, si qua ta-
men adhuc supererat, efficaciam linguæ dissipauit, sibi que pristinam
Cæsaris fiduciam omnino restituit, quæ validissima ad res com-
ponendas machina est; idque tunc experimento patuit. Legato
semper displicuerat inchoata rerum agendarum ratio, non modò
tamquam prolaxa, sed tamquam periculosa, cum Cæsar subin-
de ^c committeret expendenda suorum Theologorum consilio
cuncta capita in horas exurgentia, ex articulis cum Cardinali agi-
tatis per libellos vtrimque mutuo exhibitos. Et quamquam Le-
gatus adiumenta sibi conquireret quorundam operâ, magis Reli-
gioni studentium in eo cœtu, ac præcipuè Staphili & Canisij; ta-
men præter difficultatem quidquam conficiendi in argumentis
propositis, semper sollicitudine premebatur, ne quæstiones pro-
cellosæ ac seditiosæ cicerentur, cuiusmodi erat, de Pontificis auctori-
tate. Quocirca veteri renouatæque amicitia nifus, Cæsari signi-
ficauit, eam agendi rationem dissentaneam esse ad componendam
concordiam, quam optabat Cæsar ipse, tum ex animi sui probi-
tate, quietem publicam cupientis, tum ex eiusdem amicitia, quam
cum Pontifice exercēbat. Initos hucusque modos non solum non
conducere, sed obistere ijs quæ intendebantur. Quapropter res
transigendas esse cum ipso Cæsare à Legato, qui sperabat à summa
ipsius æquitate ac sapientia, se illi ostensurum, à Pontifice quantum
posset ipsi concedi; quod vltà petebatur, ne ipsius quidem Cæsaris
menti

^c Cuncta ex
plena narra-
tione Legati
ad Borrom.
scripta Tri-
denti 17. Maij
1563. & in
reliquis scri-
pturis inter
ipsum & Cæ-
sarem, à me
prolati.

Historia
Concilij
Tridentini
Lib. III.

1563.

menti consonare, adeoque eidem de rebus edocto gratam postea futuram eam ipsam, quam tunc ægrè ferebat, quasi duritiem. Haud difficulter in eo Cæsar Legato consensit; neque hic minores spe fructus decerpit. Etenim ambo per se ipsos longo arcanoque colloquio de ijs quæ sequuntur convenere.

Quæstiones superuacaneæ præciderentur, & ea præsertim, in quibus hæretici non aduersabantur Catholicis. Cunctis Patribus plena relinqueretur ad sententiam ferendam libertas, quam Cæsar pollicitus est etiam in ijs qui ipsius personam in Concilio gerebant.

¶ Dux litteræ
Vicecomitis
21. & 29 A-
prilis 1563.

Obstisteretur digressionibus, & modestia in locutoribus exigetur: quod pariter affirmavit Cæsar, suis ministris à se iniunctum iri. Et eo sanè opus erat: siquidem Ciurelia non cessabat sibi risum seu potius fremitum conuentus conquirere inconditis suarum prædictionum dictarijs; adeo ut Lansacus indignatione incanduerit non modò in dicentis petulantiam, sed in Præsidum tolerantiam.

Pontifex relinqueret Concilio, sicuti obtulerat, integram ad res decidendas libertatem.

Cùm Legatus ostendisset Cæsari, à Synodo sub Paulo & Iulio, & etiam sub viuento Pontifice emendatas fuisse complures consuetudines minùs consentaneas Aulæ Romanæ; cumque is Legatum rogasset, ut si qui superessent, eorum emendatio perficeretur, non solum id illi promissum, sed multi Canones ostensi sunt, qui iam in eo genere à Præsidibus cudebantur.

Accuratori solertiâ prospiceretur inordinatæ Episcoporum electioni, & immunitati Collegiorum ab eorumdem Ordinarijs, quæ duo malorum innumerabilium origo erant.

Rescuisse Cæsarem, à disputatione, An mansio Diuini iuris esset, acere certamen succensum, & plurimum temporis absumptum fuisse, ut proinde interdum sibi persuaserit, satius esse ea de re minime decertari, & solum Episcopos ad residendum cogi; sed cum quæstio adeò progressa esset, & propè iam ut decideretur, Cæsarem rogatum fuisse Præsides, ut ad optabilem concordiam res deduceretur.

Cùm Cæsari renuntiatum esset multis, & multas ob causas, rationi dissentaneam videri usurpatam hætenus consuetudinem, ut vnicus à Secretis esset, qui res Concilij in Acta referret; rogari amice Legatum, id cum suis collegis attentius expenderet, saltem quò querelæ cauillationesque vitarentur. Et quamquam satis esse videretur Morono vnus opera, qui à Secretis esset, & querimonia rationi dissona; tamen suum apud animum statuit, in eo Cæsari grati-

1563.

gratificari, ubi postulato is insisteret: iam enim Ferdinandus declarabat, electionem adiuncti habendam esse Pontificis ac Legatorum auctoritate; adeoque nihil inde detrimenti oriebatur.

Denique cum id temporis opportunum non esset, ut Cæsar Bononiam se conferret ad suscipiendam à Pontifice coronam, quò ab illo inuitabatur; non tamen ipsum neglecturum quàm celerrimè posset, æquam illam ac laudabilem maiorum suorum consuetudinem sequi.

Præter hæc scripto tradita, coràm conuenere, si fortè Romana Sedes vacaret extante Concilio, & Ferdinando viuente, illum impensurum suas omnes vires Collegij patrocinio, quò antiquum ius creandi noui Pontificis retineret; de quo Moronus toto legationis suæ spatio sollicitus fuerat, veritus ne quædam ex postulatis eò collimarent.

4 Veruntamen tria, quæ statim exponemus, inter eos integrè non conuenere, quod clariùs patuit ex libello, huiusce colloquij gratià tradito Cæsaris nomine proficiscenti Legato. Quare hic perquàm honorificè alioquin habitus, ita ut inuiseretur ab ipso Cæsare, ad leuandam illi molestiam eò se famulorum ope deferendi, dum podagrà laboraret; seque à Concilij necessitatibus reuocatum intelligens, in digressu, die 12. Maij, non destitit eos clauos retrudere, quos nondum firmiter defixos animaduertat. Sed quoniam per temporis angustias, & illius officij conditionem, sibi non licebat animo suo ac negotio satisfacere, epistolam eodem die ad Ferdinandum scripsit, & per Delphinum Nuntium deferendam curauit, cuius hæc erat summa.

Litteræ Legatorum ad Borromæum 10 Maij 1563.

5 Deum à se testem vocari, post obsequium ab ipso tamquam Cardinali debitum Pontifici, & Apostolicæ Sedi, neminem esse cui maiorem obseruantiam, magisque se obstrictum profiteretur quàm Cæsari: eapropter velle tunc se ad ipsum scribere, utpote ad Principem, cui grates innumeras debebat, & in quo summam benignitatem expertus erat, atque ijs nominibus solito liberiùs eo die cum ipso, sed fortassis æquo breuiùs, collocutum fuisse: porrò angi se ex triplici capite postremi libelli, sibi nomine Cæsareo traditi.

6 Vnum esse, ut cæterus destinarentur habito nationum respectu, in quo per illud responsum Cæsar se persistere significabat. Non posse in eo ultra quàm egerint Legati quidquam confici, sicut ipse indicauerat Cæsari, & sicut eidem Cæsari licebat cognoscere, ubi doceretur à Nuntio verum Concilij statum; & rationem Patrum frequentiæ habendam. A quam æquitate postulari, ut vnus aut alter ex Anglis aut Hibernis auctoritatem obtinerent, triginta Gal-

Pars III.

K k k

lorum

Historia
Concilij
Tridentini
Lib. III.
Cap. 15.

1563.

lorum aut Hispanorum auctoritati parem, ne de Italis mutiretur? Non esse in Principum, quin ne in ipsius quidem Romani Pontificis potestate, in Synodum inducere pluribus inuitis nouum morem, & quadamtenus vsurpatum dumtaxat à Constantiensi, cum summus in Ecclesia Pontifex non erat, & à Basileensi nequaquam receptum. Præterquam quòd cum id compendiariâ veluti viâ proponeretur, certum erat ex aduerso, solam tantæ nouitatis trutinam longè diuturnius tempus deuoraturam, quàm inde ex re confecta lucri fieret. Nec sufficere, quòd affirmaret Cæsar, rem à se reponi in Pontificis, Legatorum, & quorundam aliorum iudicio: nam solum rumorem huiuscemodi sensus in Cæsare, satis futurum ad graues turbas ciendas, quarum omnem ansam ingenia quædam auidè arripiebant.

Caput alterum esse, Declarationem, quam Cæsar postulabat, illarum uocum, *proponentibus Legatis*. Id æquè petutum iri, si quidquam Legati negligenter in proponendis Principum postulatis, ad commoda suarum ditionum spectantibus; sed eâ necessitate submotâ, cessabat etiam omnis ratio vrgendæ rei. Huiusmodi declarationem acceptum iri quasi obiectam mutationem; quod non sine perturbatione plurima, simulque abiectioe Concilij effici poterat: nec eam declarationem à uocibus, pro eo quod in Decreto tunc sonabant, postulari, perinde ac si iuri Principum illæ officerent; siquidem in ipsis potestas proponendi Legatis impertiebatur, nec auferebatur Oratoribus. Ceterum ubi ea Oratoribus diserte ad iudicaretur, quânam fieri posse ut eadem Episcopis denegaretur? Hinc satis animaduertere Cæsarem, quantum peruersionis in tantâ multitudine exoriretur.

Postremum esse, De Pontificij Comitij diplomate, quod Cæsar iterum efflagitabat ut Synodo proponeretur. Par non esse, ut Pontifex aliorum iudicio subderet id quod ipse maturè & de sententia præclarissimorum hominum stabilierat; præsertim cum Patres Concilij parum aut nihil experti fuissent opus illud non minus arduum quàm singulare. Numquam ea de re fuisse actum in Synodis, nisi præsentè Pontifice; nec id innouari posse sine graui Sedis Apostolicæ detrimento, præter cunctationem, rixas ac discrimina, quæ inde contigissent. Si Cæsar existimabat, per eam Constitutionem haud satis consuli obstaculis, quæ Principes iniiciebant, & opportunum arbitratur ut aliquid Concilio proponeretur, ab eo fanciendum de ijs quæ ad ipsos spectabant, id ageret quod sibi prudentia suggessisset.

Voluisse

Voluisse Legatum ea Cæsaris menti subijcere, quoniam ægrè sibi erat, per suam legationem nec Cæsari nec Pontifici satisfactum iri; & supra modum se cupere, vt à Cæsare etiam in rebus iam memoratis exerceretur pietas, ab eodem exercita in reliquis erga Sedem Apostolicam, & commune bonum, quod maxima ex parte pendebat à felici Synodi euentu, hic verò à coniunctione inter Cæsarem & Pontificem in ijs quæ vellent ac sentirent.

8 Cæsar quam diximus epistolam humaniter legit, audijsque de iisdem argumentis loquentem Delfinum. Postea rescripsit die postero Maij decimo-tertio cum plurima tum Legati tum Nuntij commendatione, certoque affirmavit Morono, à se cum hominum viuientium nemine libentius super huiusmodi negotijs actum iri.

Quod spectabat ad cœtus, nationum respectu destinandos, id à se propositum fuisse Legato, quia is consilium ab ipso petierat de præcedenda mora: se sibi minimè persuasisse, vnum aut alterum ex Anglis æqualem obtenturos auctoritatem triginta capitibus aliarum regionum; sed ea quæ selecti Patres digesserant, in Synodum postea delatum iri, quò pro maiori suffragiorum numero comprobarentur aut reijcerentur. Interim verò id emolumenti decerptum iri, quòd nationes infrequentiores in Synodo, sed indigentiores medicinà, adeoque vsu peritiores morbi, se minimè neglectas crederent in deliberationibus: hæc autem omnia à se fuisse proposita non volentis in modum, sed consilium exhibentis.

Earum vocum, *proponentibus Legatis*, disertam quidem declarationem à se optatam fuisse; sed quò animum suum patefaceret gratificandi Legato, satis esse, sibi reseruare facultatem communicandi Præsilibus ea postulata, quæ ipse in rem ditionis suæ arbitraretur, vt eorum sententijs auditis, vbi ipse in voto persisteret vt ea proponerentur, illi verò (quod minimè sperabat) hoc recusarent, posset eà vt facultate per suos administratos; quod pariter ceteris Principibus concessum rebatur.

Comitij diploma sibi perplacere: nec aliud à se postulari, nisi vt Pontifex illius obseruationem firmiter stabiliret, simulque opportuna sancirentur, vt effectum fuerat de Cardinalibus, eorumque socijs in Comitio, ita de Principum ministris populoque Romano; quod in Concilio optimè conficiendum censebat.

Verba tandem apponebat ingentis amoris subiectionisque erga Pontificem, cuius iudicio, perinde ac etiam Synodi, aliorumque se peritorum, sua omnia sensa se subijcere profitebatur.

9 Hæc Ferdinandi responsio eodem die decimo tertio & Nuntio delata

K k k 2

delata

1563.

delata fuit, & ab eo reddita Legato, qui iam Moteram peruenerat, oppidum Oeniponte non distitum, & probata illi est. Etenim quod nationes adhiberentur vniuersè in deliberationibus, videbatur ipsi non modò nihil noxium, sed conducibile ad ferendam in illis claritatem, facilioremque cunctis reddendam Concilij acceptionem, dummodò non exæquaretur indiscriminatim earum auctoritas in rebus fanciendis ad eleuandam Itatorum prerogatiuam. Facultas proponendi permiffa Oratoribus cum restrictionibus admiffis à Cæsare, æqua eidem videbatur, noueratque Pontifici haud moleftam fore. Quod verò ad extensionem diplomatis attinebat, rebatur nihil detrimenti per eam accessurum Pontifici, sed potius onus Principibus, ad quorum Oratores pœnas Synodus ampliffet. Quamobrem absque mora ad Cæsarem rescripfit magno grati animi, lætitiæ ac spei sensu de prospero publicarum rerum euentu: & secundùm hæc, quæ postremò Cæsar significauit, reconcinna legitur summa rerum, de quibus ipse cum Legato conuenerat, quæ summa illi pridie tradita fuerat, sicut narratum est.

Iam verò huiusmodi rerum tractationis tam variæ, tam neruolæ, tam amplæ, & vsque aded efficacis Concilio Tridentino, vt fateatur Suauis, profectam hinc fuisse catastrophem à turbis ad quietem; idem ipse, qui huius Concilij historiam scribit, studetque persuadere, latebras omnes secretiores à se summâ curâ exploratas, non nisi tenuem & caliginosam notitiam sibi tribuit. Etenim hoc negotium vix extimè attingit perpauca versibus: per hos ait ille referri à se quidquid constat ex publicis documentis ibi statutum fuisse. Sed ignoscerem homini, si inter perpaucas illas lineas recta vnica deprehenderetur. At vbi dicitur in prouerbio, *In multiloquio non deerit peccatum*; illic de Suauis dici potest, *In pauciloquio multum peccatur*. Errata ibi recensere longum esset & permoleftum: si cui libeat, breuem illam periodum huiusce rei gestæ legat, & singulas quascumque particulas componat cum ijs quæ narrauimus, & cum certis plenisque monumentis, quæ sunt penes nos, & producti à nobis posse affirmamus.

Ad hanc publicarum rerum narrationem, quasi extra omnem dubitationem à se adductam, arcanum addit, quasi rumorem à fama non leui sparsum id temporis; nimirum, patefecisse Cæsari Legatum, nullum fructum ex Concilio sperari posse. Etenim pro se quisque nitebatur studium præferre optatæ morum emendationis promouendæ; sed neminem parato esse animo ad illius pondus suscipiendum in ea parte quâ ipse premebatur. Hanc esse causam

causam cur Pontifex leuem illi manum admoueret, gnarus, efficacissimam chirurgiam ab vlcrosis non expeti. Huiusmodi ratiocinationem, in Cæsaris animum inductam, effecisse, vt is superiori spe depositâ, fineret Synodum lentè prolabi ad honestam sepulturam. Ita narrat Suauis. Nolo equidem hîc hominem damnare, quòd scriptorum illustrium exemplo Legatum inducat ea causatum, quæ reuerà non dixit, sed quæ dicere potuisset, non omnino aliena ab ea repugnantia, quæ fere in singulis inerat in admittenda perfecta morum correctione in se, quam omnes in omnibus postulabant. At sanè per intolerabilem calumniam adscribit Legato, ipsum affirmasse Cæsari, ex Concilio fructum minimè decerpi posse: non quoniam hominum vitio præpediretur Conuentus ille, ne vniuersis nationibus sanctimoniam afflaret, Adamiq̃e filios ad innocentiaë statum reduceret (quod à nulla Ecclesiæ Synodo, & ne ab ipso quidem corporato Dei Verbo effectum est) desperandam negligendamq̃e esse immensam bonorum accessionem, quam illa supra reliquas quascumque re ipsa attulit humanæ Reipublicæ. Et quidem an Legatus in animo Cæsaris tunc Synodi curam tepefecerit, palàm fit ex ijs, quæ Ferdinandus eiusq̃e ministri postea gessere, cuncta animorum solertiam ardoremq̃e spirantia; quod ne Suauis quidem audet inficiari. Verùm vbi præter hæc iustrasset diuturnas disputationes super his argumentis inter Cæsarem & Legatum ad vltimam legationis suæ diem, nouissetq̃e quam graui necessitate compulsus Legatus prolixam epistolam persuasoriam ad Cæsarem scripserit ab eo digressus, eiusq̃e efficacitate peruicerit tres articulos tam ponderosos, ad id vsque temporis insuperabiles, haud certè in animo suo huiusmodi somnio locum dedisset. Præterquam quod asseruatur in Archiuo Vaticano literæ ^f ad Legatum scrip-
ptæ à Borromæo, postquam hic plenè cognouerat de rebus Oeni-
ponti à Legato confectis; quibus litteris affirmat, numquam Pon-
tificem tanto lætitiæ ac voluptatis sensu affectum fuisse à cuiusuis
alterius ministri opera toto sui Pontificatus tempore, ostenditq̃e
& suum & Pontificis animum mirificè inflammatum ad sacrosan-
ctum illud opus perficiendum; & hanc spem aiebat ille collocari
post Deum in virtute ac pietate tanti Legati: & quamuis inextrica-
biles ac periculosaë Oratorum æmulationes honestam causam porri-
gerent se expediendi; tamen (sic ille loquitur) *Pontifex aliud quidpiam
magis salutare non reperit, quàm felicem Concilij exitum; adeoq̃, firmam Di-
uini auxilij spem concipit, vt nec humana prudentia, nec mali demonis im-
pulsus nocere nobis possint, tametsi vt indies magis vigilemus id nos excitat.*

f 19. & 22;
Maij 1563.

K k k 3

Sed

1563. Sed omittamus quod verum ac verisimile est expendere, & quod possibile est considerare. Quinam effici potest, quod Suavis recentet, *rumorem fuisse disseminatum Tridenti, qui pro certo à magis cordatis habebatur, res scilicet magis arcanas à Legato cum Cesare eiusq; filio Romanorum Rege agitatas fuisse?* Quinam, inquam, id effici potest? quandoquidem satis compertum erat Tridenti non solum hominibus magis cordatis, sed etiam lippis & tonforibus, Romanorum Regem tunc abfuisse Oniponte; ut proinde ipse cum Legato nunquam fuerit collocutus, sicut idem Moronus scribit^g in plena legationis suæ narratione, & uti constat^h ex responsione memorati Regis ad Pontificem, ubi electionem illius Legati plurimum probans, significansque sibi pergratum futurum fuisse cum eo agere de salutis publicæ negotio, pro eo quod Pontifex digesserat, subdit, quando id à rebus quæ acciderant prohibitum fuerat, conaturum se pio Pontificis animo aliâ ratione operam conferre. Id sanè perinde est, ac postulare, ut *rumor pro certo habitus à cordatis viris, tunc futura Suavis vota prædiuineret, & in ipsius gratiam fabellas componeret.* Enimverò ardua, adeoque admirabilis inuentorum ars est, utpote adstricta ad tria absurda euitanda, quæ coniunctim facile vitari possunt, confingere res inter se oppositas, notorijs contrarias, credibili repugnantes.

g Tridento
17. Maij
h Vicenna
10 Maij
1563.

C A P V T XVI.

Villemeurius ad Cæsarem missus à Lotharingo, & mandata illi tradita de rebus Concilij, & de Oratorum emulatione; & responsa Cæsaris. Colloquia inter Lotharingum & Nauagerum, & amicitia inter eos impulsu Pontificis contracta. Musottus Româ reuersus. Litteræ Scotorum Regine à Lotharingo reddite. Conuentui generali. Eiusdem Lotharingi allocutio: ipsius & Granatensis in actu sententiæ de electione Presulum Ecclesiasticorum, & de alijs argumentis.

* Vide in memorato libro Gallico mandata à Lotharingo tradita 3. Aprilis, & responsum Cæsaris 3. Maij.

MOroni legatio ad Cæsarem, sollicitum Lotharingum habebat, veritum ne Princeps ille, quippe flexanimus & humanus, indulgeret aut supra ipsius votum, aut ipso inconsulto; adeoque in se redundarent vituperationes & odia ex præterita agendi duritie. Idcirco triduo postquam Tridentum redierat, Villemeurium^a ad Ferdinandum legauit, ut illum sui reditus certiorum